

Posudek diplomové práce

Autor: Ing. Eva Kožená

Název: *Postavení a role žen v raně křesťanských komunitách paradigmatem dnešní doby* (Praha 2024)

Vedoucí práce: Jiří Lukeš, Ph.D.

Formální kritéria:

Diplomová práce, předložená na katedře biblistiky a judaistiky HTF UK v Praze, odpovídá formálním kritériím stanoveným pro vypracování diplomových prací a obsahuje všechny náležitosti (včetně prohlášení studentky o samostatném vypracování a podpisu) nutné pro její přijetí. Diplomová práce byla kontrolována na shodu s jinými písemnostmi a nevykazuje známky plagiátu.

Rozsah a struktura:

Diplomová práce Evy Kožené čítá 83 stran, přičemž její textová část začíná *1. Úvodem* na s. 10 a končí *10. Závěrem* na s. 78. Obsahuje českou i anglickou *Anotaci*, *Klíčová slova* česká i anglická, *Seznam zkratk*, *Obsah*, na s. 79-82 *Seznam použité literatury*, jenž je členěn na Primární prameny, Sekundární prameny, Žurnály, On-line zdroje a Seznam tabulek. Práci uzavírá český a anglický *Abstrakt (Abstract)* na s. 82-83. Kapitoly práce jsou pojmenovány: *2. Ctnosti v antice* (s. 11-16), *3. Antická společnost* (s. 17-24), *4. Tradiční role žen* (s. 25-32), *5. Ženy v antice a raném křesťanství* (s. 33-45), *6. Antické novely* (s. 46-52), *7. Raná křesťanská literatura* (s. 53-60), *8. Apokryfní spisy* (s. 61-69), *9. Biblické texty o ženách zkoumané literární vědou* (s. 70-77).

Struktura práce odpovídá tématu, od něhož se autorka nikde neodklání a je možné říci, že se jedná o strukturu promyšlenou, vhodně zvolenou a je patrné, že jí autorka věnovala náležitou pozornost. Struktura odráží autorčino uvažování o problematice, vznikala od doby zadání práce, kdy autorka začala cíleně shromažďovat psané materiály i digitální zdroje na youtube.com a dalších serverech. Možné by snad bylo jen upřesnit název kapitoly 9., neboť „literární věda“ je velmi široký pojem, který by bylo vhodné konkretizovat.

Jazyk a styl:

Autorka píše z pozice studentky, již tematika raného křesťanství zaujala v kontextu výuky na HTF UK, avšak bez zkušenosti s prací bakalářskou a bez průpravy v oblasti biblistiky během bakalářského studia. Přesto se dokázala obeznámit se značným množstvím publikací i přednášek. Autorka tvoří se zaujetím, do problematiky místy projektuje své předporozumění, ač se snaží zachovat historický rozměr problematiky, odstup od tématu i kritický pohled na sociální rozměr tematiky.

Jazyk práce obsahuje odbornou terminologii, kterou autorka zvládla a je zcela přiměřený „žánru“ diplomové práce. Co se týče stylu, autorka rychle přechází k jádru problematiky, avšak od pojednaného tématu se často bezprostředně posouvá dále. Tato stručnost je někdy přílišná, určitě by bylo možné některé pasáže více rozvinout a budovat na nich další argumentaci. Právě dílčí a důkladný rozbor patřičných míst textu by vnesl do předložené diplomové práce punc originality a lépe by podhalil autorčiny vlastní postřehy či možné polemiky s jinými autory.

Práce je v převážné většině textu čtivá a text jasně vyjadřuje zpracované myšlenky, ačkoli je možné v kontextu akademického diskursu literární kvalitu (v případě zájmu některá témata dále rozvinout a publikovat) vylepšit.

Co se týče drobných chyb, např. v seznamu literatury chybí jméno spoluautora u třetího titulu v pododdíle Sekundární prameny „Borecký, Bořivoj a , Karel.“ (s. 79). Píše-li autorka názvy biblických knih a jedná-li se o Pavlovu korespondenci do Korintu, „list“ je možné psát na počátku malým písmenem (s. 13) a správnou podobu by mělo mít i jméno amerického katolického novozákoníka J. Fitzmyera. (Další otázkou samozřejmě je, zda nezařadit výběr a překlad antických novel do „Primárních pramenů“, což záleží na autorčině užití písemnosti, případně práci s úvodem editora).

Obsah a hodnocení:

Autorka po celou dobu zpracovávání tématu načítala texty antických autorů a obeznamovala se s literaturou sekundární v českém, anglickém i německém jazyce, o čemž svědčí pestrý Seznam použité literatury včetně videí. Vzhledem k tomu, že nestuduje obor Husitská teologie, ale zaměřuje se na sociální práci, je autorčino obeznámení se s tématem na úrovni světově uznávaných autorů (např. J. D. Crossan, D. Martin, S. J. Davis, J. Fitzmyer, L. T. Johnson, B. Witherington) nutné velmi pozitivně ocenit. Některé pasáže, například „Stoicismus vs. Křesťanství“ (s. 72-73), by mohly být obsáhlejší, bylo by možné z nich vytěžit podstatně více, což se týká i dalších míst práce např. „8.6.2 Pětice apokryfních skutků“, ale i dalších míst. Tyto nedostatky autorka vynahrazuje tabulkami či „Souhrnem“ v kapitolách 5, 6, 8 a 9, ale i šíří svého záběru. Zatímco počáteční kapitoly práce jsou příkladně rozpracované a zajímavé – autorka se soustředí na sociální, ekonomický i geografický rozměr problematiky –, v pozdějších kapitolách je dílo leckdy poměrně stručné, a to na místech, kde by autorka mohla rozvinout problematiku (např. „7.1.2 Ženy v textech“, s. 53-54). Práce nabírá místy spíše základní deskriptivní charakter, což se děje na úkor proniknutí do hloubi problematiky, ač z diskusí bylo patrné, že autorka má na texty a postavy v nich prezentované podložený názor. (Interpretace textu vyžaduje trénink, a ač autorka navštěvovala semináře exegeze i hermeneutiky, jakož i přednášku Teologie Nového zákona, své analýzy příliš neprezentuje a drží se stanovisek autorit či základní deskripce obsahu.)

Předložená diplomová práce Evy Kožené je tedy kombinací širokého záběru problematiky, svědomitého studia primárních pramenů i cizojazyčných publikací, mimořádného zaujetí tématem, „interpretační zdrženlivosti“, jisté nezkušenosti v oboru teologie, literární stručnosti a určitých nepřesností, které se projevují např. tím, že autorka uvádí pořadové číslo citace před čárkou, ale patří až za čárku.

Klasifikace:

Diplomovou práci lze hodnotit v její předložené literární podobě „velmi dobře“, avšak autorčin zájem o problematiku, četnost konzultací i schopnost načíst z týdne na týden stovky stran odpovídá klasifikaci „výborný“. Navzdory určitým nedostatkům je za předloženou práci soustředěné a dlouhodobé studium tématu, řada přínosných diskusí o věci, což je nutné zohlednit. Klasifikace „velmi dobře“ (2) tedy odráží pouze jeden aspekt hodnocení – finální formu předložené práce. Ta je však zásadní a schopnost přenesení myšlenek do textu je pro teologii stěžejní.